

Tulevik võib tuua korrusmajade juurde nutikad prügikastid

Kuigi paljud korrusmajad on juba täna loonud võimalusi prügi sorteerimiseks, tuleb Eesti Korterühistute Liidu (EKÜL) juhatuse esimehe Andres Jaadla sõnul korteriühistutel teha veel palju teavitustööd.

Paar aastat tagasi viisime ühiste seas läbi küsitluse, kus palju kurdeti inimeste hoolimatust, lausa soovimatust prügi sorteerida,” nentis Jaadla. Eesti Korterühistute Liit (EKÜL) alustas mullu ka teavituskampaaniat „Sorteeri biojätmeid oma korteris!“. Teavituskampaania eesmärk on suurendada kortermajades elavate tarbijate teadlikkust biojätmete vähendamise võimalustest ja parandada oskusi biojätmeid liigiti koguda. Keskkonnainvesteeringute Keskuse toetatud pro-

jekti raames õpetatakse kortermajades elavatele leibkondadele just kortermaja oludesse sobivaid praktilisi oskusi biojätmete kogumiseks ning juhitakse nii kortermajade elanike kui ka laiemal avalikkusel tähelepanu biojätmete liigiti kogumisega seotud säästvale keskkonnakasutusele ja rahalisele säästule.

Jätmed vales konteineris

Suurem murekoht on vähene arusaam sellest, mis ühte või teise konteinerisse käib – ka Rakvere ühistujuhi Anti Palmi sõnul tuleb aeg-ajalt ikka ette olukordi, kus biojätmete konteinerisse on rännanud hoopis pakendikonteinerisse kuuluv pudel või sobimatu kilekott, olgugi et maja juures on suured suunavad sildid ja sellest räägitakse üldkoosolekul.

Rakvere ühistujuhi Anti Palmi sõnul tuleb suurtele selgitavatele siltidele vaatamata ette olukordi, kus biokonteinerisse satub mittedsobivat kraami.

„Inimesed on järk-järgult selle vajadust endale teadvustanud. Osaleme ka EKÜLi projektis „Sorteeri biojätmeid oma korteris!“, mille käigus sai iga korter endale eraldi anuma biojätmete tarvis. Ehk

aitab see sorteerimist korteris organiseeritumaks ja lihtsamaks muuta,” loodab Palmi, kelle sõnul püüab ühistu korteriomanikke aidata ka biojätmekonteinerisse sobivate kilekottide soetamisel.

Nutikad prügikastid

Tulevikus võivad sorteerimist lihtsustada aga ka nutikad prügikastid. „Tulevikus võivad prügikastid olla isiksustatud – nii et avad konteineri kaane oma kaardiga,” rääkis keskkonnaministeeriumi asekancler Kaupo Heinma EKÜLi veebiraadios „Taskutarkus“. „Nii saab hiljem tuvastada kes ja millal konteineri juures käis. Samuti on lahendus, mis jäätmeid monitoorivad ja koheselt teada annavad, kui konteinerisse pannakse valet liiki jäätmeid. Kui näiteks pakendite hulka satub banaani-koor, annab konteiner kohe signaali!”

Heinma sõnul on need lahendused täna juba mõnel pool maailmas kasutusel. „Näiteks Amsterdamis on linnaosa, kus korteri üürija saab ka vastava kaardi, ilma milleta polegi võimalik jäätmetest vabaneda – kõik on isiksustatud. Sinna poole peaksimegi liikuma, see leevendaks korteriühistute probleeme ja tekitaks enesekontrolli,” lisas ta.

Teavituskampaaniat „Sorteeri biojätmeid oma korteris!“ toetab Keskkonnainvesteeringute Keskus keskkonnateadlikkuse programmi raames.

KESKKONNAINVESTEERINGUTE KESKUS

Enne kui ära viskad – vaata, mida

Enne kui toiduülejäägid biojätmete konteinerisse viia, tasuks need maksimaalselt ära kasutada. Eesti Korterühistute Liit annab teavituskampaaniast „Sorteeri biojätmeid oma korteris!“ paar head nõuannet toiduülejääkide taaskasutuseks – nii ei lähe toitu raisku ja biojätmete anum ei saa üllaläli kiiresti täis.

Kuivanud sai krutoonideks või riivsaiaks

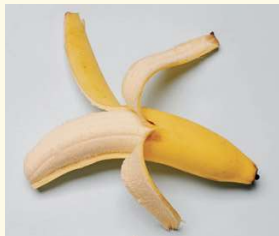
Piserda kuivanud saiaiville kergelt õliga, lisa maitse järgi maitseaineid ja kuivatatud ürte ning küpseta ahjupannil umbes 10 minutiga krõbekuldseks. Lõika saiatükid umbes 1 cm suurusteks kuubikuteks või kuhvata köögikombainis riivsaiaks.

Kontidest puljong

Linnulihaprae (kana, hani, part) kontidest saab koos juurviljadega keeta maitsva puljongi.

Banaanikoored poleerivad

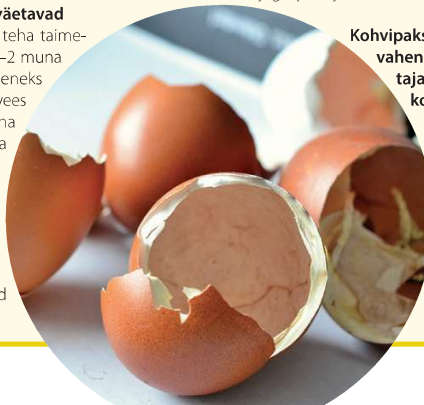
Banaanikoore siseküljega saab läikima lüüa nahkesemed, aga ka kroomitatud pinnad või hõbeda, pärast tuleb

pind ainult kuiva rätikuga üle käia. Magneesiumi- ja kaaliumirikaid banaani-koori kasutatakse mõnel juhul ka väetisena – näiteks rooside ja teiste õitsvate taimede kasumuldade segatuna peaks need taimede jõudu andma.

Munakoored väetavad

Munakoortest saab teha taimedele väetise. Jahvata 1–2 muna koored võimalikult peeneks pulbriks ja leota 1 liitris vees 12 tundi, seejärel kurna vedelik läbi sõela ja kasta selle kaltsiumirikka vedelikuga oma toataimi. Koorepuru võid ka taime ümber riputada – aias hoitavad purustatud munakoored teod ja nälkjad taimedest eemal.

toiduülejääkidega teha saab!

Kartulikoored puhastavad

Roostevabast terasest pinna või toidunõude puhastuseks pole eraldi puhastusvahendit tarviski, selle töö teevad kenasti ära tärklikerikkad kartulikoored. Hõõru puhastatavat pinda kartulikoore siseküljega, pese ja kuivata.

Kohvipaks: kosmeetikavahend, kodupuhtaja ja taimede kosutaja

Kõige tuttavam ülejääk, millel on hulk erinevaid taaskasutusvõimalusi, on kahtlemata kohvipaks. Valmista sellest näiteks kodune

keemiavaba kehakorjaja: sega kohvipuru vähesel kogusel oliivõliga ühtlaseks massiks, määri masseerivate liigutustega probleemsetele kohtadele ja lasse 20 minutit mõjuda, pärast pese korralikult maha.

Samuti aitab kohvipaks eemaldada randid vaasidelt: asetage vaasi paar lusikatäit kohvipaksu, vala peale kuuma vett, raputa ja lasse vähemalt tund aega seista ning pese siis vaas puhtaks. Ka kõrbenud pannid-potid ja grilli peaks kohvipuruga töötlemine aitama puhtaks saada – määri kohvipaksuga kokku, lasse veidi seista ning pese ja kuivata.

Fosfori- ja kaaliumirikas kohvipaks tõstab pinnase happelisust ning annab taimedele väge, seda võib segada muldaga ja paari-kolme sentimeetri paksuse kihina taime ümber kobestada.

